

СЕКЦІЯ 6
**«ЕТНОСОЦІОЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ
В ІСТОРІЇ ДЕРЖАВИ»**

Бавикіна К. Є.

*Здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна*

**БІЙ ПІД КРУТАМИ: ТРАГЕДІЯ ЧИ ПЕРЕМОГА УКРАЇНСЬКОЇ
ДЕРЖАВНОСТІ**

Розглянуто питання формування засад української державницької ідеології в період визвольних змагань українського народу.

Ключові слова: трагедія, перемога, українська державність, Українська Центральна Рада.

Бій під Крутами – одна з тих сторінок історії, що привертають увагу суспільства, та в яких завжди переплітається правда із вимислом, міфами та спробами політичних спекуляцій.

Кінець 1917 року. Молода Українська Народна Республіка не так давно проголосила свою автономію у складі Росії і взяла курс на будівництво демократичної держави. Триває Перша світова війна. На фоні розвалу економіки та більшовицького перевороту, держава відчайдушно потребує підтримки союзників та сильного лідера, який зможе сформувати армію, спинити економічну кризу та повести за собою народ. 17 грудня 1917 року Українська Центральна Рада отримує ультиматум за підписом Леніна та Троцького. Більшовики вимагають негайно припинити роззброєння червоних військових загонів і легалізувати їх, що рівноцінно проголошенню війни.

Керівництво УНР відхилило маніфест та почало спроби вирішення конфлікту за допомогою дипломатії. Враховуючи майже повну відсутність боєздатної армії та справжній вакуум, який виник навколо Центральної Ради з боку суспільства, молода Республіка була приречена. «Червоні» почали свій наступ з двох напрямків. 20-тисячний загін під керівництвом Антонова-Овсєєнка вирушив з боку Ростова на Східну Україну. На північному сході розгортався 6-тисячний «Східний фронт» Михайла Муравйова. До кінця грудня 1917 року більшовики встановили владу на більшій частині Сходу України та почали наступ на Київ [1, с.35].

Захищати столицю було нікому. 15-тисячна армія, яку на той момент мала УНР, була деморалізована довгою війною, розчарована у політиці Центральної Ради та, врешті-решт, порушила наказ. Значну роль в цьому зіграла також більшовицька пропаганда. В цих умовах стати на захист Києва були здатні, мабуть, лише гімназисти та студенти. 5 січня 1918 року було створено студентський курінь Січових стрільців. Він нараховував дві сотні добровольців, в основному студентів київських університетів. Керівництво загоном взяв на себе старшина Андрій Омельченко.

Добровольці почали тренування, які продовжувались не більше тижня, до 26 січня. Звісно, про жодну адекватну військову підготовку не могло йти і мови. У той же день загін під порядковується Аверкію Гончаренко, переправляється під Бахмач, де разом з чотирма сотнями курсантів 1-ї Київської юнкерської школи імені Богдана Хмельницького має стати на захист Києва. Вранці 28 січня сотні студентського куреня прибули на станцію Крути та почали рити окопи, займаючи позиції. Озброєння катастрофічно бракувало – загін мав лише 16 кулеметів, невеликий бронепоезд та обмаль патронів [2,с.68].

Бій під Крутами розпочався 29 січня о дев'ятій ранку з бойового зіткнення захисників з передовим загonom матросів, які намагалися взяти станцію одним ударом. Більшовики мали значну чисельну перевагу, їхній трьохтисячний загін намагався взяти захисників в кільце. З тилу крутян підтримував бронепоезд з гарматою, який обстрілював нападників. У запеклому п'ятигодинному бою захисники понесли значні втрати, але змогли відбити перші атаки ворога. Аж ось почали закінчуватись патрони, замовкла і гармата, відстрілявши весь боєзапас. Омельченко запросив підтримки, але штаб не відповів. Як з'ясувалося потім, штабісти кинули бійців на призволяще, втікаючи на потязі назад до Києва. Так поспішали, що навіть забули відчепити вагони з боєкомплектom...

В цій ситуації юнкери та студенти почали відступати. У бійців Омельченка позаду була відкрита місцевість, тож старшина прийняв рішення багнетною атакою деморалізувати ворога, щоб мати змогу відступити з меншими втратами. Зіткнувшись в рукопашному бою з професійними військовими, крутяни понесли великі втрати, загинув і старшина Омельченко. Тільки резерв, який вчасно прийшов на допомогу, зашкодив більшовикам взяти бійців у полон.

Приблизно о 17 годині розрізнені частини захисників зібралися разом. З'ясувалося, що немає однієї роти. Розвідувальний загін, приблизно 30 бійців, загубив орієнтир та потрапив у полон. За розповідями очевидців, «червоні» жорстоко знущалися над полоненими, потім всіх розстріляли. Ідучи на страту, Григорій Піпський, учень сьомого класу, почав співати «Ще не вмерла Україна», решта його підтримали.

Так закінчилася битва під Крутами. За різними джерелами, українська сторона втратила вбитими від 300 до 400 чоловік, але змогла затримати більшовицьку армію, вигравши для УНР трохи часу. Ця затримка дала змогу Центральній Раді заключити Берестейський мир 9 лютого 1918 року та зберегти молоду Українську Державу.

Подвиг студентів-крутян став символом мужності та беззастережної любові до власної Батьківщини. За часів радянської влади, про бій під Крутами забули на довгих 70 років, до отримання Україною незалежності. Тільки в останні роки історики почали активно вивчати наявні матеріали. І хоча зараз виникає більше питань, ніж відповідей, незмінним залишається один факт: битва під Крутами – одна з визначних сторінок історії України,

яку ми маємо пам'ятати. Безумовно – це була поразка, бо багато дітей загинули, але для нації та України це велика Перемога.

Список використаних джерел:

1. Нагаєвський І. Історія української держави двадцятого століття / І.Нагаєвський . -К.:Либідь, 1993.-340с.
2. Українська державність ХХстоліття.-К.: Основа, 2016.-267с.

K. Bavikina. Fight under the kruty: tragedy or victory of ukrainian statehood.

Summary

The question of formation of the principles of the Ukrainian state ideologies during the period of the liberation struggles of the Ukrainian people is considered.

Key words : *fight, the kruty, tragedy, victory.*

*Науковий керівник: Березовська Т.В., канд.екон.наук,
доцент кафедри українознавства,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

Іванов А.О.

*Магістр 2 курс спеціальності 072 «Фінанси,
банківська справа та страхування»,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна
ivanovivanov132465@gmail.com*

ТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ ОСОБИСТОСТІ ЯК ФАКТОР ЇЇ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ

Розглянуто теоретичні аспекти проблеми формування творчого потенціалу особистості. Розкрито основні підходи до формування творчого потенціалу особистості у вітчизняних та зарубіжних дослідженнях.

Ключові слова: *творчий потенціал особистості, творча особистість, творчі здібності.*

У сучасному суспільстві питання щодо формування творчого потенціалу особистості є досить вагомим фактором для розвитку будь-якої людини та її характеристик, які беззаперечно стимулюють до вироблення творчого підходу до життя.

Зокрема, спостереження за формуванням перших проявів творчого потенціалу особистості присвячено праці: О. Матюшкін, О. Попеля, В. Моляка, Д. Богоявленська, В. Іноземцева. При цьому дане питання є досить проблематичним та недостатньо вивченим, оскільки поняття «творчий потенціал» не має єдиного визначення.

Відсутність загальноприйнятого термінологічного апарата творчого потенціалу обумовлює доцільність розгляду різних точок зору до трактування даного поняття (табл. 1).

Творчий потенціал спонукає особистість до саморозвитку, створення нового не тільки в суспільстві, а й у самому собі, що визначаються рядом зовнішніх і внутрішніх чинників при оптимальному їх поєднанні в життєдіяльності особистості.